

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018201003
Dátum vydania rozhodnutia: 16. januára 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7018201003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského PhD. v trestnej veci vyžiadanej osoby S. U. v konaní o návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, na neverejnom zasadnutí 16. januára 2019 o sťažnosti vyžiadanej osoby S. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 17. decembra 2018 sp. zn. 4Ntc/31/2018 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť vyžiadanej osoby S. U. s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v aktuálnom znení (ďalej len zákon o EZR) zbral do vydávacej väzby vyžiadanú osobu S. U. s tým, že vydávacia väzba začala plynúť od 17. decembra 2018 a vyžiadaná osoba ju vykoná v Ústave na výkon väzby a trestu odňatia slobody Košice. Súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. rozhodol, že nenahrádza väzbu prijatím sľubu dôveryhodnej osoby G. Y., podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. neprijíma písomný sľub vyžiadanej osoby na nahradenie vydávacej väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. nenahrádza vydávaciu väzbu dohľadom probačného a mediáčného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podala vyžiadaná osoba S. U. sťažnosť ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o výsluchu (č. l. 136). Sťažnosť odôvodnila prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním zo 7. januára 2019, pričom poukázala na to, že o tom, že je voči nej vedené trestné stíhanie v Salzburgu a pre akú trestnú činnosť, nevedela. Od svojho syna, ktorý je manželom L. P. sa dozvedela, že ona je v Rakúsku trestne stíhaná a ju chcú rakúske orgány vypočuť v súvislosti s jej krádežou, preto viackrát bezvýsledne telefonovala na políciu v Salzburgu, kontaktovala viedenského advokáta, bola u košickej advokátky, ktorá jej zisťovala, či je proti nej na Slovensku vedené trestné stíhanie. Nemala by teda problém dostaviť sa na výsluch do Rakúska, pretože si je vedomá toho, že žiadnu trestnú činnosť nespáchala. Namietala, že skutočnosť, že má štátne občianstvo SR a môže sa pohybovať v rámci Schengenského priestoru, ako aj skutočnosť, že vykonávala opatrovateľskú činnosť v Rakúsku a v Nemecku, nemôže bez ďalšieho zakladať dôvod vydávacej väzby. Má trvalé bydlisko v P. č. XXX,

kde sa aj zdržiava, preberá poštu v čase, keď je na Slovensku. Opatrovateľskú činnosť vykonávala v dvojtzdňových turnusoch, pravidelne sa vracia na Slovensko a je k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní v rámci všetkých krajín Európskej únie. Vzhľadom na svoj pokročilý vek, nepriaznivý zdravotný stav a finančnú situáciu nie je schopná vedome sa vyhybať orgánom trestného konania.

V ďalšom namieta konštatovanie súdu, ktorý uviedol, že v minulosti nevedla riadny život a poukázala na to, že bola raz trestne stíhaná v roku 2013 a trestné stíhanie bolo zahladené, v roku 2016 bola stíhaná za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a sankcia jej nebola uložená. Tieto skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by nevedla riadny život.

Realite tiež nezodpovedá ani záver, že jej prepustením na slobodu by mohlo dôjsť k zmareniu predbežného vyšetrovania. Nesúhlasí ani so závermi napadnutého uznesenia, že nie sú splnené podmienky pre nahradenie vydávacej väzby. L. P. bola už rakúskym súdom právoplatne odsúdená, ona je stíhaná ako účastník na trestnom čine. Nie je známe, či skutok uvedený v európskom zatýkacom rozkaze bol v tomto znení aj pojatý do odsudzujúceho rozsudku u L. P. a aká je jeho právna kvalifikácia, pretože tým mohlo dôjsť aj k zmene právnej kvalifikácie v trestnom stíhaní jej osoby.

Navrhla preto, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ju z vydávacej väzby, alternatívne, aby prijal ponúkanú záruku dôveryhodnej osoby, písomný sľub a dohľad probačným a mediačným úradníkom a prepustil ju na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k týmto zisteniam a záverom.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že Krajský súd v Košiciach zobral do predbežnej väzby S. U. (uznesením z 9. novembra 2018 sp. zn. 4Ntc 31/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu z 5. decembra 2018 sp. zn. 3Tost/50/2018). Štátne zastupiteľstvo Salzburg vydalo európsky zatýkací rozkaz pod sp, zn. 3St 33/18d z 27. marca 2018, ktorým žiada vydať S. U. na trestné stíhanie pre účasť ako pomocník na trestnom čine organizovanej alebo ozbrojenej lúpeže podľa §§ 12, 142 Rakúskeho trestného poriadku, za ktorý hrozí v štáte pôvodu uloženie trestu odňatia slobody až na 10 rokov, pričom ide o trestný čin, pri ktorom nie je v zmysle § 4 ods. 3,4 zákona o EZR potrebné skúmať splnenie podmienky obojstrannej trestnosti.

Krajskej prokuratúre v Košiciach bol doručený elektronickou poštou zo Štátneho zastupiteľstva Salzburg v nemeckom jazyku scan originálu európskeho zatýkacieho rozkazu, pričom bol následne zabezpečený jeho preklad do jazyka slovenského (v súlade s čl. 8 ods. 2 Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi). Krajská prokuratúra v Košiciach dňa 27. novembra 2018 pod sp. zn. KPtm 109/18/8800-37 na príslušnom súde podala návrh na vzatie vyžiadanej osoby podľa § 16 ods. 1 zák. č. 154/2010 Z. z. o EZR do vydávacej väzby.

Aj keď vyžiadaná osoba v dôvodoch sťažnosti nespochybňuje doručenie originálu európskeho zatýkacieho rozkazu, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že ustanovenia § 15 ods. 1, ods. 6, ale aj § 19 ods. 3 zákona o EZR, v zmysle ktorých je po zadržaní vyžiadanej osoby ďalší procesný postup podmienený predložením, resp. doručením originálu európskeho zatýkacieho rozkazu, je nutné vykladať so zreteľom na ustanovenie § 36 ods. 2 zákona o EZR, podľa ktorého i samotný európsky zatýkací rozkaz možno zasielať do členského štátu alebo ho prijímať z členského štátu nielen poštou, ale aj inou bezpečnou formou, ktorá umožňuje vyhotovenie písomného znenia pod podmienkou umožňujúcou vykonávajúcemu orgánu posúdiť jeho hodnovernosť. Z toho vyplýva, že originál európskeho zatýkacieho rozkazu môže byť slovenským justičným orgánom doručený aj elektronicky v digitalizovanej podobe (napr. ako scan originálu). Takýto spôsob zaslania totiž plne zodpovedá § 36 ods. 2 zákona o EZR, keďže umožňuje jednak vyhotovenie jeho písomného znenia a tiež posúdenie

jeho hodnovernosti, či už priamo u justičného orgánu štátu pôvodu alebo cestou útvaru SIRENE, resp. INTERPOL-u. Uvedené pritom zohľadňuje aktuálnu prax väčšiny členských štátov Európskej únie pri vzájomnom zasielaní písomnosti. Takýto výklad je tiež v súlade s čl. 10 ods. 4, ods. 5 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. Rámcovým rozhodnutím predpokladané elektronické doručovanie európskych zatykáčích rozkazov vedie k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce pri odovzdávaní osôb medzi členskými štátmi Európskej únie

Krajská prokuratúra nemala pochybnosť o hodnovernosti elektronicky doručeného originálu EZR a to aj vzhľadom na následnú mailovú komunikáciu s príslušným vydávajúcim orgánom, z ktorej tiež nevyplynula zmena právnej kvalifikácie skutku, pre trestné stíhanie ktorého je S. U. vyžiadaná.

V konečnom dôsledku je potrebné uviesť, že potrebné listiny boli prokurátorovi a následne aj súdu doručené v zákonnej 40-dňovej lehote trvania predbežnej väzby.

K návrhu prokurátora na vzatie do vydávacej väzby teda boli doručené zákonné podklady, vrátane európskeho zatykáacieho rozkazu vydaného Štátnym zastupiteľstvom Salzburg sp. zn. 3 St 33/18d z 27. marca 2018 so zabezpečeným prekladom do slovenského jazyka a následne sudca krajského súdu vyžiadanú osobu poučil o jej právach a vypočul. Vyžiadaná osoba bola vypočutá za prítomnosti obhajcu, prokurátorky (č. l. 131-135) a sudca rozhodol napadnutým uznesením, ktorým podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o EZR vzal vyžiadanú osobu do vydávacej väzby.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR ak je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatykáacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, vezme ju sudca krajského súdu do vydávacej väzby. Urobí tak na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o EZR proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť, odkladný účinok má len sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu o prepustení osoby z väzby, ak súčasne bola podaná sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu súdu o výkone európskeho zatykáacieho rozkazu.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd pripomína, že hoci je posudzovanie väzby v zmysle § 16 ods. 1 zákona o EZR v porovnaní s postupom podľa Trestného poriadku vymedzené reštriktívne (súd v tomto prípade nie je viazaný dôvodmi väzby podľa § 71 Tr. por.), neznamená to, že súd bez ďalšieho je povinný vziať vyžiadanú osobu na základe návrhu prokurátora do vydávacej väzby iba preto, že na túto osobu bol vydaný európsky zatykáací rozkaz. I v tomto prípade zákon stanovuje podmienky, ktoré musia byť pre vzatie do väzby splnené.

Zákon o EZR vyjadruje zákonný účel vydávacej väzby v § 16 ods. 1. Tento účel spočíva v zabezpečení prítomnosti vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky v konaní o európskom zatykáacom rozkaze alebo zabrániť tomu, aby nedošlo k zmareniu tohto konania. Pri rozhodovaní o vydávacej väzbe tak musí súd sledovať len splnenie vyššie uvedeného účelu vydávacej väzby a vo vzťahu k tomu účelu skúma predovšetkým to, či sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že zadržaná osoba ujde, alebo sa bude skrývať, prípadne inak mariť konanie o výkone európskeho zatykáacieho rozkazu. Dôvodom obmedzenia osobnej slobody vydávacou väzbou, ako už bolo vyššie uvedené, je teda potreba zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky. Z povahy veci vyplýva zásadne útekový charakter vydávacej väzby. Pri rozhodovaní o vydávacej väzbe preto súd z materiálneho hľadiska skúma existenciu konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu, že vyžiadaná osoba utečie z územia Slovenskej republiky, alebo sa bude skrývať. V posudzovanej veci aj podľa názoru sťažnostného súdu boli splnené všetky podmienky pre vzatie S. U. do vydávacej väzby. Nemožno totiž prehliadať, že menovaná sa okrem miesta trvalého pobytu, ktorý má na území Slovenskej republiky, zdržiava aj na území Nemeckej republiky, čo sama uviedla a trestnú činnosť mala páchať na území Rakúskej republiky. Aj keď S. U. v sťažnosti argumentovala, že s ohľadom na jej vek a zdravotný stav nie je schopná vedome sa vyhýbať orgánom trestného konania, je zrejmé, že sa pohybuje na území viacerých štátov, kde sa aj striedavo zdržiava. Z

uvedeného je daná nevyhnutnosť zabezpečiť jej prítomnosť na území Slovenskej republiky tak, aby sa nezmaril účel konania o európskom zatýkacom rozkaze a zabrániť tak, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania.

Najvyšší súd tiež poukazuje na skutočnosť, že európsky zatýkací rozkaz bol vydaný 27. marca 2018, pričom k zadržaniu vyžiadanej osoby došlo až v novembri 2018. Pokiaľ S. U. poukazuje na svoje aktivity v súvislosti so snahou vypovedať pred príslušnými orgánmi, tieto tvrdenia vyžiadanej osoby neobstoja, nakoľko v prípade skutočného záujmu o vyriešenie celej záležitosti - s ohľadom na jej vedomosť o potrebe jej výsluchu, ako to tvrdila aj pri výsluchu - bolo v jej záujme, aby sa dostavila pred príslušné orgány, nie spoliehať sa na aktivitu iných osôb.

Z uvedených dôvodov hrozí dôvodná obava, že ponechaním na slobode by mohol byť zmarený priebeh vydávacieho konania. Nemožno pritom neprihliadať aj na závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú je vyžiadaná osoba trestne stíhaná. Súd prvého stupňa preto nepochybil, pokiaľ rozhodol o jej vzatí do vydávacej väzby.

Pokiaľ ide o náhrady väzby, ktoré vyžiadaná osoba ponúka, ich prijatiu bráni jednak aktívna migrácia a striedavé zdržiavanie sa v dvoch rôznych štátoch, ako aj samotná povaha prípadu a násilná trestná činnosť, ktorá sa vyžiadanej osobe kladie za vinu na území Rakúskej republiky. Preto ani v tomto smere súd prvého stupňa nepochybil, keď vydávaciu väzbu nenahradil žiadnym z ponúkaných inštitútov. Tieto nedávajú dostatočnú záruku na naplnenie účelu väzby.

V prerokúvanej veci vyžiadaná osoba S. U. bola vzatá do vydávacej väzby, aby sa zabezpečila jej prítomnosť v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky a rovnako tak, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť vyžiadanej osoby ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.